

Amerykańskie systemy Patriot w regionie Morza Bałtyckiego

Justyna Gotkowska, Piotr Szymański

10 lipca resort obrony Litwy poinformował o udziale baterii amerykańskich systemów obrony powietrznej ziemia–powietrze Patriot z Dowództwa Obrony Powietrznej i Przeciwrakietowej 10. Armii USA (USAREUR) w ćwiczeniach Tobruq Legacy 2017 w rejonie Szawli (11–22 lipca). Tobruq Legacy to coroczne amerykańsko-natowskie ćwiczenia obrony powietrznej w Europie. Tegoroczne ćwiczenia odbywają się na trzech kierunkach – północnym (Litwa, Szawle), centralnym (Czechy, Hradišće) i południowym (Rumunia, Capu Midia). Ćwiczenia zaangażują łącznie ok. 2000 żołnierzy z kilkunastu państw NATO. Na Litwie jest to ok. 500 żołnierzy i 30 zestawów obrony powietrznej różnego zasięgu z Litwy, Łotwy, Polski, Wielkiej Brytanii i USA. Amerykańskie zestawy Patriot zostały czasowo rozmieszczone w państwach bałtyckich po raz pierwszy w historii. We wrześniu br. zestawy Patriot pierwszy raz zostaną również rozmieszczone w Szwecji – na czas szwedzkich ćwiczeń wojskowych obrony kraju Aurora 17 z udziałem państw NATO, przeprowadzanych równolegle do rosyjskich ćwiczeń Zapad 2017.

Komentarz

- Rozmieszczenie przez USA systemów obrony powietrznej średniego zasięgu Patriot w państwach bałtyckich jest kolejnym elementem wzmacniania sojuszniczego odstraszania, po osiągnięciu pełnej gotowości operacyjnej przez batalionowe grupy bojowe NATO (BGB). Naziemna obrona powietrzna stanowi największą lukę w obronności państw bałtyckich, które zabiegają o wzmocnienie ich zdolności w tym zakresie od szczytu NATO w Warszawie (2016). Litwa, Łotwa i Estonia dysponują tylko środkami obrony powietrznej bardzo krótkiego zasięgu. Dotychczas w ćwiczeniach na ich terytorium sojusznicy wykorzystywali tylko systemy bardzo krótkiego i krótkiego zasięgu. Systemy Patriot trafią na Litwę tylko na okres ćwiczeń. Państwa bałtyckie dążą jednak do stałej dyslokacji systemów obrony powietrznej średniego zasięgu na swoim terytorium (jak w przypadku natowskiej operacji Active Fence w Turcji).
- Inwestycje w obronę powietrzną są jednym z priorytetów modernizacji armii Litwy i Łotwy, które planują pozyskać systemy krótkiego zasięgu. Litwa w październiku 2016 roku zawarła porozumienie z Norwegią w sprawie zakupu dwóch baterii NASAMS (zasięg do 25 km, pułap do 15 km) za około 100 mln euro. Zestawy produkcji norweskiego Kongsberga i amerykańskiego Raytheona mają zostać dostarczone Litwie do 2020 roku. Estonia ze względu na ograniczenia budżetowe inwestuje tylko w systemy bardzo krótkiego zasięgu. W przypadku zdolności do rażenia celów na wyższych pułapach

polega w całości na sojusznikach z NATO.

- Planowany udział amerykańskich systemów Patriot w szwedzkich ćwiczeniach Aurora 17 świadczy o coraz większym zainteresowaniu Sztokholmu współpracą wojskową z Waszyngtonem oraz dostrzeganiu przez USA strategicznego znaczenia Szwecji w regionie Morza Bałtyckiego. Dwustronna współpraca jest intensyfikowana od 2014 roku w zakresie wspólnych szkoleń, ćwiczeń, wymiany informacji i oficerów i współpracy materiałowej. Rozmieszczenie amerykańskich zestawów w Szwecji należy rozpatrywać również w tym kontekście. Szwedzki rząd ma w tym roku podjąć decyzję o zakupie systemów obrony powietrznej średniego zasięgu. Według informacji medialnych w grę wchodzi amerykański system Patriot lub włosko-francuski SAMP/T. Celem Szwecji jest dostawa pierwszych zestawów już w 2020 roku. Amerykański udział w szwedzkich ćwiczeniach ma pokazać Sztokholmowi, że zakup systemów Patriot będzie korzystny dla zacieśniania dwustronnej współpracy i przyczyni się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa Szwecji.